

ב"ה י"ג אב, תשפ"א
22/07/21

לכבוד
ראשי הישיבות, מנהלים ומנהלות,
רמ"ם, רכזי תושבע"פ, מורים ומורות
כיתות י'-י"ב - מסלול תושבע"פ
שלום וברכה

הודעות לקראת שנה"ל תשפ"ב - מסלול תושבע"פ

הפסוק "והודעתם לבניך ולבני בניך" (דברים ד, ט), מלמד על החובה האישית של כל אחד ואחת כלפי ילדיו, נכדיו וכל יוצאי חלציו להמשיך ולמסור את התורה. מעבר לחובה האישית, יש גם חובה ציבורית וכפי שניתן ללמוד מהמשנה הראשונה של פרקי אבות:

משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלושה דברים....

הרמב"ם, בהקדמתו למשנה תורה, פירט יותר את שושלת מסירת התורה ממעמד הר סיני עד תחילת ימי בית המקדש השני, והמשיך הלאה את רשימת המוסרים – תנאים, אמוראים, גאונים, עד אלון, ואז הסביר איך הוא ראה את הייעוד והמקום שלו במסירת התורה.

מאז ימי הרמב"ם עד היום, נמשכה מסירת התורה ואנו בחרנו להיות אלו שממשיכים ללמד את התורה שבכתב ובעל פה. האחריות היא גדולה מאד מאד!!! סך השעות הנלמדות הוא קטן באופן יחסי, ויש לנצל באופן מיטבי ביותר את הזמנים הללו. להתמקצע בהוראה, להכין היטב לקראת השיעור, לדייק את הלמידה, להשתדל להספיק ולהעמיק כמה שאפשר, ולתת לתלמידים כמה שיותר כלים שיהיו לומדים עצמאיים. ללמד תורה מתוך גדלות ואחריות, להמשיך מסירת התורה לתלמידים ושהם יהיו מוסרי התורה לדורות שיבואו אחריהם. "כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו" (דברים לב, ג). לקרוא בשם ה' בקול גדול, וללמד תורה בגדלות!!!

יש לזכור כל העת שכל לימוד וכל שיעור הוא בראש ובראשונה קיום של מצוות תלמוד תורה, ושאנו זוכים ללמוד ולעסוק בדבריהם של תנאים ואמוראים, פרשנים ופוסקים לאורך כל הדורות עד זמננו. ההיבחנות או ההערכה החלופית הם כלים שבודקים את הנלמד - ידע, הבנה והפנמה ויש להם כמובן ערך וחשיבות, אבל העיקר הוא עצם לימוד התורה.

אנו ב"ה רואים התקדמות רבה, והתמקצעות טובה יותר של המורים והמורות. אנו כמובן רוצים להמשיך ולהתקדם עוד במעלות התורה. ישר כח גדול לכל המלמדים והמלמדות, על המאמץ ללמוד וללמד את תורה שבעל פה באופן מיטבי ומשמעותי. אנו מאמינים ומקווים שכל אלו יעצימו עוד את הלמידה של תושבע"פ, ונמשיך הלאה לקדם ולשפר עוד בתכנים מאתגרים, משמעותיים ורלוונטיים. תודה גדולה לכם המורים והמורות השותפים הגדולים בהליך הזה.

שנות הלימודים תש"פ-תשפ"א היו מאתגרות מאד, והכל נאלצו להיות יצירתיים, ללמוד כלים חדשים כדי להמשיך בשגרת למידה על אף המצב המורכב. אנו מאד מאד מעריכים את העבודה המסורה והמקצועית שנעשתה, והניסיון שנצבר יסייע להצליח באתגרים בשנים הבאות. אנו תפילה ששנת הלימודים תשפ"ב תהיה שנת לימודים תקינה ושגרתית, ונוכל לחזור ולהמשיך ללמד בגדלות ובעוצמה וגם להשלים פערים שחוסרים של נושאים ותחומים שלא נלמדו במהלך מגפת הקורונה. להלן הודעות והנחיות לקראת שנת הלימודים תשפ"ב.

א. שנת תשפ"ב - שנת שמיטה

שנת תשפ"ב היא שנת שמיטה. זו הזדמנות לעסוק בתכנים ובערכים מיוחדים שיש במצוות שנה זו: מלאכות חקלאיות אסורות, המצוות התלויות בארץ, קדושת הארץ ופירותיה, עצירה מעבודה והשקעה בממד הרוחני של כל אדם, הפקרת האדמה ומתן אפשרות לאחרים להיכנס ולקחת – מידת הוותרנות והאמונה שהפרנסה וכל הרכוש והעושר היא ברכה שמימית, חסד ונדיבות לב - שמיטת כספים, לימוד תורה בהתכנסות של כל עם ישראל והשייכות של התורה ומצוותיה לכל אחד ואחת – מצוות הקהל, ועוד.

עם זאת שהלכות שמיטה, לא נכללות במסגרת מבחני הבגרות החיצוניים, יש ללמוד הלכות בסיסיות אלו, והמלצתנו היא ללמוד אותם מתוך החוברת: במעגלי הלכה (הוצאת סולמות) או מכל ספר אחר בו יש הלכות שמיטה. מומלץ להבחן במסגרת החלופות בהערכה בדינים, גם על הלכות שמיטה (נעסוק בכך בהמשך).

במשך השנה אנו ממליצים לשלב את הלכות השמיטה לפי לוח הזמנים הבא:

- בחודש חשוון תשפ"ב – יש ללמוד את הנושאים: מצוות השמיטה וטעמיה; מלאכות חקלאיות בשנת שמיטה
- בחודש שבט תשפ"ב – יש ללמוד את הנושא: פירות שביעית
- בחודש אלול תשפ"ב (בשנת הלימודים הבאה) - מוצאי שמיטה - שמיטת כספים פרוזבול והקהל

יש להתאים את הנלמד מסגרת תורה שבעל פה, למה שנלמד גם במסגרת תורה שבכתב ומחשבת ישראל. לראות את הדברים כתורה אחת.

מומלץ לקיים פעולות בית ספריות ייחודיות בהקשר לשנת השמיטה: יום שיא, חידון בית ספרי, ביקור בחוות חקלאיות השומרות שמיטה, ביקור בחנויות המקפידות על הלכות שמיטה, תרומות ומעשרות, ערלה ועוד.

אתר המפמ"ר - חומרי עזר: שמיטה

<https://edu.gov.il/mazhap/Talmud-toshba-mmd/mafmar/shmita/Pages/hp.aspx>

ב. תכנית הלימודים בשנה"ל תשפ"ב

תכנית הלימודים וכן התכנית לבגרות, מפורסמת באתר המשרד, וכן באתר המפמ"ר. תלמידי כיתה י"ב נבחנו בהתאם למתווה ההיבחנות שהיה בעקבות מגפת הקורונה. תלמידי כיתות י'-י"א נבחנו על פי תכנית הבגרות הרגילה והקבועה. יש לשים לב, לשינויים במבנה המבחנים - יש יותר בחירה.

להלן הנחיות כלליות בכל הקשור להוראת תושבע"פ בעל יסודי.

א. בחינות הבגרות

א. מועדי הבחינות

ללומדים במסלול תושבע"פ יש שלושה מועדי בחינה אפשריים בשאלוני החובה [מועד קיץ י"א, מועד חורף י"ב, ומועד קיץ י"ב], ושני מועדי בחינה אפשריים לשאלוני ההגבר [מועד קיץ י"א ומועד קיץ י"ב].

להלן כמה הצעות לחלוקת ההיבחנות:

קיץ י"א	חורף י"ב	קיץ י"ב
1. חובה (משנה) 5381 <u>א</u> ן חובה (גמרא) 5391	חובה (בית חינוך ומשפחה) 5371	הגבר (גמרא או לקט ונושאים) 5281
2. הגבר (גמרא או לקט ונושאים) 5281	חובה (משנה) 5381 <u>א</u> ן חובה (גמרא) 5391	חובה (בית חינוך ומשפחה) 5371
3. הגבר (גמרא או לקט ונושאים) 5281	חובה (בית חינוך ומשפחה) 5371	חובה (משנה) 5381 <u>א</u> ן חובה (גמרא) 5391

אמנם אפשר להבחן במועד קיץ על כל ה-5 יח"ל, יחידות ההגבר יחד עם כל יחידות החובה. אך מאד מאד לא מומלץ הן מבחינת העומס המוטל על התלמיד והן מבחינה חינוכית. מועדי הבחינות:

מועד חורף: יום חמישי, כ"ה שבט תשפ"ב, 27.1.22 [לא סופי]

מועד קיץ: יום שלישי, ח' סיוון תשפ"ב, 7.6.22 [לא סופי]

ב. תכנית הלימודים בגמרא לכיתות י"ב בשנה"ל תשפ"ב

יחידת הבגרות בגמרא 5391 או 5281

על מנת שתלמידי כיתות י"א וי"ב יוכלו ללמוד את אותם הדפים בגמרא [וכמובן גם תלמידי כיתות י' שאינם ניגשים למבחן חיצוני], אנו ממליצים לבנות את תכנית ההיבחנות בגמרא באופן הבא: במועד קיץ בשנה"ל תשפ"ב, תלמידי י"א ותלמידי י"ב ייגשו לשאלון החובה בגמרא - מסכת סנהדרין [5391].

או שבמועד קיץ בשנה"ל תשפ"ב, תלמידי י"א ותלמידי י"ב, ייגשו לשאלון ההגבר בגמרא - מסכת בבא מציעא [5281].

כמה הנחיות כלליות בהוראת גמרא:

1. יש להקפיד ללמד מתוך הספרים עצמם - הגמרא ומפרשיה, ספר הלכה, חוברת במעגלי המשנה, ועוד. יש להרגיל את התלמיד לקרוא ולעיין בגמרא, ברש"י ובתוספות ובכל מקור אחר שנדרש, ולא להסתפק בסיכום כללי של הכתוב. הקניית כלים ללימוד תורה שבעל פה, היא התמודדות עם הכתוב: המבנה, השפה, המנגינה, ועוד. גם בבחינות הבגרות אנו שואלים שאלות שדורשות התמודדות עם הכתוב בגמרא ברש"י ובתוספות ובמקורות נוספים, ויש להרגיל את התלמידים לכך. לצערנו, אנו

רואים לעיתים קרובות בעיקר בתשובות התלמידים בבחינות הבגרות, שתלמידים יודעים ומבינים את תוכן הסוגיה באופן כללי, אך לא יודעים לעגן את דבריהם בכתוב בפנים.

2. כמו כן, יש המסכמים לתלמידיהם את הגמרא ומפרשיה, או רוכשים סיכומים ממקומות אחרים, בחושבם כי כך הם מסייעים לתלמידים להצליח. אך לא כן הוא!!! סיכום במהותו הוא קצר, שטחי ורדוד, ולעיתים אף לא מדויק ולא נכון. בדרך זו לא מקנים כלים ללימוד גמרא ודינים. התלמיד לומד בעל פה את הסיכום ומשיב במבחן ע"פ מה שכתוב בסיכום, אך הוא לא יודע ולא מבין באמת מה נאמר בגמרא. בסוף שנות התיכון יש מבחני בגרות, אך הם לא המטרה העיקרית. עיקר העיון בגמרא נועד לשם לימוד מעמיק מעניין ומאתגר של תוכן הסוגיה ורכישת כלים ללימוד גמרא לטווח הארוך. תלמיד שילמד היטב וירכוש כלים ומיומנויות ללימוד גמרא במשך כל שנות לימודיו, יצליח בעז"ה גם בבחינות הבגרות. [הדברים לעיל נכונים וטובים גם באשר ללימוד דינים ולכל תחום דעת אחר].

3. יש להרגיל את התלמידים לשאלות במבנה ובסגנון של מבחן הבגרות. ניתן ללמוד מהשאלונים של השנים הקודמות וכן מהמבחנים לדוגמא את נוסח השאלות וסגנון. בעז"ה נפרסם שאלון לדוגמא על מסכת סנהדרין באזור חנוכה.

ג. יחידות החובה – במעגלי המשנה (5381) \ גמרא (5391): מבנה המבחן, קטע שלא נלמד, שאלת מיומנות, יסודות תושבע"פ

במעגלי המשנה - חוברת חדשה: יש ללמוד ע"פ חוברת במעגלי המשנה מהדורת תש"פ. במהדורה זו נוספה גם חוברת יסודות תורה שבעל פה [מבוא לתושבע"פ] - הוצאת סולמות, מרכז ההלכה וההוראה).

משך המבחן בשאלון זה הוא שעתיים.

הננו מזכירים שבמבחן זה יהיו גם שאלות אלו:

- קטע שלא נלמד - שאלת בחירה על קטע שלא נלמד. במשנה - על משנה ופרשן. בגמרא - על מספר שורות בגמרא עם רש"י. שלחנו בעבר דוגמאות לשאלות אלו, וניתן להיעזר בהם על מנת לתרגל את התלמידים. אנו מעודדים מאד את הנבחנים שיענו על שאלה זו, אך אם תלמיד יאבד זמן יקר ולא יספיק לענות על סך השאלות הנדרש, עדיף שיענה על שאלות על החומר של המבחן.

- מיומנות – בין סעיפי השאלות יש גם התייחסויות למיומנויות. יסודות תושבע"פ [מבוא לתושבע"פ] - שאלה אחת על מבוא לתושבע"פ. : על פי חוקי המענה אין חובה לענות על שאלה זו.

- גמרא – סנהדרין [5391] - המלצתנו להתחיל ללמוד את הסוגיות של פרק שלישי, ואחר כך להמשיך בסוגיות שבפרק שני ושמיני. אמנם יש מספר ימי לימוד מועטים בתקופת חגי תשרי, ובכל זאת ממש בתחילת הסוגיה נזכר במשנה הלכה בענייני שמיטה (סנהדרין כד ע"ב), ואחר כך (סנהדרין כה ע"א-ע"ב) מופיע דיון על דרכים לחזרה בתשובה של אדם שהכשיל אחרים, האפשרות לבדוק האמנם חזרתו היא אמיתית או "הצגה" ועוד. בהמשך הפרק (שאותו יש להניח ילמדו לאחר החגים) יש התייחסות רחבה יותר לשנת שמיטה (סנהדרין כו ע"א).

המקורות מראשונים ואחרונים ללומדים 6.5 דפים, נמצאים באתר המפמ"ר. אלו מקורות מעניינים וחשובים, ומומלץ מאד ללמוד זאת.

ד. יחידות ההגבר [5281] – גמרא בבא מציעא, לקט מצוות, תפילה כמפגש, אגדה, ספרות השו"ת, משנה ב'

גמרא - אנו ממליצים להתחיל ללמוד את הדפים שבסוף פרק רביעי (סוגית אונאה), ואחר כך את הדפים מפרק אלו מציאות.

המקורות מראשונים ואחרונים ללומדים 6.5 דפים, נמצאים באתר המפמ"ר. אלו מקורות מעניינים וחשובים, ומומלץ מאד ללמוד זאת.

לקט מצוות - יש לשים לב שברשימת המצוות יש שתי מצוות הקשורות לשנת שמיטה במקום שתי מצוות אחרות.

גמרא, לקט מצוות, אגדה, משנה, תפילה כמפגש, ספרות השו"ת – תוכן היחידה האתר.

ה. חלופות בהערכה - יחידות ההגבר והחובה

בחלופות בהערכה ניתן להגיע להישגים מאד יפים ולפתוח עולמות חדשים בפני התלמידים, אליהם לא מגיעים במסגרת הלימודים וההיבחנות המסורתית. במהלך השנה ראינו תהליכים חינוכיים ולימודיים יפים מאד, וכן תוצרים איכותיים [עבודות חקר, מצגות, פרזנטציות, "חבורות", מיצגים, ועוד]. נדרשת השקעה רבה מצד המורה, להוביל וללוות, להדריך ולהנחות, לסייע באיתור מקורות ועיצוב התוצר המבוקש, אך ההשקעה הזו היא כדאית ומעצימה מאד את הלומד שיוצר דבר משל עצמו.

באתר המפמ"ר מפורסם חומר הלימודים לחלופות בהערכה, וכן הצעות לנושאים לעבודת חקר, מפגשים, וסיורים שישמשו לחלופות בהערכה עם מחוון, המותאמים ליחידות הללו. כל אלו הם בנוסף למבחנים מסורתיים שיתקיימו במהלך השנה בהתאם לשיקוליו של כל מורה.

שנת שמיטה – חלופות בהערכה: שנה זו היא שנת שמיטה. מומלץ מאד לעשות עבודת חקר, פורטפוליו ועוד בהקשר לשנת שמיטה ביחידת החובה \ יחידת ההגבר.

יחידות החובה: במסגרת חלופות בהערכה ביחידות החובה יש ללמוד את יחידת במעגלי ההלכה או מספרי צורבא מרבנן הלכות כשרות או שבת, או חמדת ימים, כפי שמפורסם באתר, או חומר אחר בהלכה באישור המפמ"ר או המדריך המחוזי.

יחידת ההגבר: יחידת ההגבר החיצונית מורכבת מ: 1 יח"ל לקט מצוות או גמרא, וכן 0.4 יח"ל מבין היחידות הבאות: אגדה; משנה ב'; מספרות השו"ת; תפילה כמפגש.

0.6 יח"ל הנותרים הם חלופות בהערכה. עליהם ניתן להבחן בכיתה י'. התכנים הם אחת מבין האפשרויות הבאות: משנה ב', גמרא בבא מציעא או סנהדרין (לא מהדפים עליהם נבחנים במבחן החיצוני), אגדה, מספרות השו"ת, תפילה כמפגש, חמדת ימים, חוברות צורבא מרבנן – כשרות או שבת, או יחידה שתאושר ע"י המפמ"ר או המדריך המחוזי.

שימו לב: אין חובה ש- 0.6 יח"ל הנלמדת במסגרת הערכה חלופית, והיחידה הנלמדת במסגרת 0.4 י"ל במבחן החיצוני תהיינה מאותו נושא.

למידע על הערכה חלופית

ו. הערכה בית ספרית

הנחיות כלליות לגבי ההערכה הבית ספרית בתשפ"ב יפורסמו בהמשך. ככלל, יש לשמור את אקסל הציונים ואת המחווון - התייעוד של כלל מרכיבי ההערכה שעל פיהם נקבע הציון. כמו כן, על בית

הספר לשמור מגוון של עבודות ברמות ביצוע שונות לצורכי בקרה ומשוב, כפי שיקבע ויפורסם בהמשך.

ז. יחידות בגרות חיצוניות – עולים חדשים

במעגלי ההלכה – החל משנה"ל תשפ"א, תלמידים עולים חדשים, נבחנים על יחידת הבגרות: במעגלי ההלכה – עולים חדשים- דינים ויסודות תורה שבעל פה. (הוצאת מכון סולמות, אב תש"פ, 2020) בית חינוך ומשפחה - המבחן הוא על בסיס חוברת בית חינוך ומשפחה (הוצאת תל, תשע"ח, 2018) ממנה לומדים כלל התלמידים. לעולים חדשים יש מיקוד מיוחד בתוכן הנלמד. פרטים נוספים על ההיבחנות של עולים חדשים, יחידות נוספות, ועוד, באתר המפמ"ר. <https://edu.gov.il/mazhap/Talmud-toshba-mmd/Matriculation-exams/olim>

ח. הקלות ללקויי למידה [התאמות]

ההקלות ללקויי למידה הן בצמצום השאלות שיש לענות עליהן. פירוט ההקלות נמצא באתר המפמ"ר בכל יחידת בגרות. חומר הלימודים בכל יחידה זהה לחומר של כל התלמידים. תלמידים שזכאים למבחן בעל פה עונים על המבחן על פי ההנחיות הרגילות.

ט. נבחני משנה [תלמידים בוגרים]

נבחן משנה המעוניין להשלים יחידה/ות או לשפר ציון יעשה זאת על פי הכתוב באתר. [לפירוט השאלונים והאפשרויות](#)

ב. ספרי לימוד מאושרים

ספרי לימוד מאושרים ע"פ תכנית הלימודים: כפי שהודענו בעבר, יש ללמד אך ורק מספרי לימוד ומחוברות עזר שקבלו אישור של אגף ספרי לימוד. אישור זה מלמד על כך שנציגי הפיקוח על המקצוע ונציגי האגף לספרי לימוד, עברו על הספר ומצאו אותו מתאים לתכנית הלימודים, מבחינת הרמה הלימודית, דיוק בתוכן הנלמד, השפה, הסגנון, מטרות הלמידה, המיומנויות הנדרשות, מחיר הספר, ועוד. [לרשימת הספרים ודרכי רכישתם לחטיבה עליונה.](#)

ג. תמ"ר, חלוצי הערכה

תוכניות תמ"ר וחלוצי הערכה הן תוכניות הערכה ממירות בגרות. אלו תוכניות חינוכיות פורצות דרך המקדמות הערכה של תכנית הלימודים הקיימת בדרכים ייחודיות של חלופות הערכה. הצטרפות לכל אחת מהתוכניות ואישור התוכנית הבית ספרית, מותנים בעמידה בתנאי הסף המנהליים שקבע האגף לחינוך על יסודי (הכרה, שק"ד, ציונים) ובאישור פדגוגי של מפמ"ר תחום הדעת (בתוכנית תמ"ר נדרש גם אישור פדגוגי של אגף א' לפיתוח פדגוגי).

ד. עבודת גמר בשווי 5 יח"ל בנוסף להיבחנות על 5 יח"ל בתושבע"פ

ניתן לכתוב עבודת חקר/מאמר תורני בתושבע"פ, בהיקף השווה ל-5 יח"ל בנוסף להיבחנות על 5 יח"ל בתושבע"פ. מדובר על עבודה ברמה גבוהה מאד. פרטים באתר המפמ"ר.

ה. תיק תכניות לימודים

משרד החינוך השקיע מאמץ רב ופיתח את תיק המורה. בתיק זה מרוכזים כל חומרי הלמידה של כל תחומי הדעת לפי שנתונים, וכן כל תכניות הלימודים וחומרי העזר הנדרשים. מומלץ מאד להיעזר גם בחומרים אלו. [תיק תכניות לימודים חטיבה עליונה](#)

ו. תחרות כתיבה יצירה תורנית

כבר מספר שנים מתקיימת תחרות כתיבה של יצירה תורנית. התחרות היא בהובלת רשת אמ"ת ובשיתוף הפיקוח על תושבע"פ. תלמידים כותבים עבודות חקר בנושאים תורניים המחברים לעולם המודרני - מדע, טכנולוגיה, רפואה, חברה ורווחה, חקלאות, ועוד. לכל תלמידה יש מורה מלווה, וניתן לקבל הכוונה ועצה מהפיקוח על התושבע"פ. בשנה"ל תשפ"ב הנושא המרכזי יהיה בתחומי הלכה הקשורים לשנת השמיטה – תורה וחקלאות. כמובן שגם יהיה ניתן לכתוב על כל נושא אחר. [בשנה"ל תשפ"א, הנושא המרכזי היה מגפת הקורונה – תורה ורפואה]. מומלץ מאד לעודד תלמידים לחקור וללבן נושא שמענין אותם, להכיר להם ספרות תורנית רחבה וגדולה, ולהדריך אותם לאסוף החומרים, לנתח, לדייק ולהביע עמדה או כיוון. הניסיון מורה, שעבודות כאלו מעצימות מאד את הכותבים. פרטים על התחרות - בקרוב.

ז. מערך ההדרכה וביקורים ופגישות של הפיקוח וצוות ההדרכה בבתי הספר

לכל מחוז יש מדריך שתפקידו ללוות ולכוון את בתי הספר שבמחוז שלו. חשוב להיות בקשר אתו, להזמין לבית הספר, להתייעץ, ולהתעדכן, ולהעמיק ברכישת כלים ומיומנויות, ועוד. נא להיעזר במדריך בית הספר בהיערכות באשר לתוכנית הלימודים, סך השעות הנדרשות, ספרי הלימוד, חומרי העשרה, ועוד. ניתן לפנות כמובן גם אלינו בפיקוח המרכזי - לרב יהודה זולדן, ולרב דוד עצמון בשאלות ובהצעות ועוד. אנחנו משתדלים לבקר במשך השנה בבתי ספר במחוזות השונים בתיאום עם המחמ"ד והמדריך המחוזי, או ע"פ יוזמה של בית הספר. מטרת הביקור הוא העצמה והעמקה של לימודי הקדש בבית הספר, חיזוק הצד התורני, ודיוק ושדרוג ההוראה וההתמקצעות של המורים והמורות המלמדים משנה גמרא והלכה, לחזק את צוותי ההוראה וההנהלה ולפתח שיח פורה ומעשיר באווירה טובה וחיובית על ההתמודדויות והיעדים. [רשימת המדריכים](#) ודרכי ההתקשרות איתם בטלפון או במייל נמצאים באתר המפמ"ר.

ח. התמקצעות צוותי ההוראה בתושבע"פ בבית הספר

אנו ממשיכים ביעד שהצבנו לעצמנו להשקיע בגיבוש צוות המורים והמורות המלמדים תושבע"פ בבית הספר, כצוות מקצועי שעוסק בפדגוגיה ודידקטיקה בכל הקשור להוראת תושבע"פ. ההמלצה היא שכל המורים והמורות המלמדים משנה, גמרא והלכה יתכנסו לפחות אחת לחודש במשך השנה (8-10 פגישות) ויעסקו בינם לבין עצמם בכל הקשור להוראת תושבע"פ. מורה שיבחר מבין צוות בית הספר יוביל את המפגשים הללו בתוך הצוות. מטרת המפגשים הללו: היכרות מעמיקה עם

תכנית הלימודים בכל שנתון ובתמונה הכוללת של ביה"ס היסודי – התוכן של המקורות הנלמדים, ההישגים הנדרשים, התנסות בלימוד ובהקניית מיומנויות; למידת עמיתים משותפת; צפית עמיתים בשיעור וניתוח משותף של השיעור, ועוד.

המדריך המחוזי יסייע וידריך בגיבוש צוות המורים והמורות, בסיוע ובתמיכה של המחמ"ד ומפקח בית הספר, מנהלת, רכז פדגוגי, וכן הפיקוח הארצי על הוראת תלמוד ותושבע"פ. גיבוש צוות תושבע"פ מקרין ומשדר גם רצינות ואכפתיות לקידום המקצוע בבית הספר.

ט. חידון הגמרא של החמ"ד תשפ"ב – מסכת סנהדרין

בשנים האחרונות אנו מקיימים חידון ארצי בגמרא במסלול תלמוד ובמסלול תושב"ע. שלבי החידון עד שלב הגמר, והחידון הפומבי עצמו היו מוצלחים מאד, ואנו מבקשים להמשיך במסורת זו. המטרה היא ליצור תנועה גדולה בכל בתי הספר והישיבות, שתלמידים לומדים לקראת חידון בגמרא. המשתתפים מקבלים על עצמם אתגר ומשימה לא קלה. עליהם יהיה לשקוד וללמוד חומר רב יותר מהמקובל, להתמיד ולשנן כדי שיוכלו להתמודד בבחינות וחידונים. נא עודדו את כל התלמידים להשתתף בשלבי השונים של החידון. היו בתי ספר וישיבות שדיווחו לנו שאתגר החידון שדרג מאד את הלמידה והשקידה ועורר ענין רב בין התלמידים. תלמידים אוהבים אתגרים מסוג זה, ולמידה לקראת חידון תורמת מאד ליצירת אוירה לימודית טובה. החידון יהיה השנה על מסכת סנהדרין, והוא מיועד לתלמידים ותלמידות מכיתות ט'-י"ב. ישיבות, אולפנות ובתי ספר המעוניינים להשתתף נא להירשם. להרשמה חומר החידון, ופרטים נוספים, [באתר המפמ"ר](#).

י. קבוצות מורים/ות בוואטסאפ

יש קבוצות של מורים ומורות בוואטסאפ בתחומי הלימוד השונים. נא הצטרפו גם לקבוצות אלו. בנוסף, יש בידינו רשימת תפוצה למשלוח הודעות, חוזרי מפמ"ר ועוד. להצטרפות לרשימה ולקבוצות הוואטסאפ, נא לשלוח בקשה לרב אביה אלבה: avia2256@gmail.com

יא. השתלמויות בית ספריות במסגרת הגמישות הפדגוגית, וקהילות מורים

א. השתלמות בית ספרית - 30 שעות או השתלמות חלקית

ההתפתחות המקצועית של כל מורה ושל צוותי ההוראה, היא משמעותית וחשובה ביותר. אנו רואים בזה אבן יסוד להצלחה בהוראה. יש דרכים רבות ומגוונות להתפתח ולהשתלם, וכל אחד ואחת יכול למצוא את המסלול שנוח ומתאים לו. העיקר הוא להתפתח ולהתקדם. כל דרך היא טובה. אנו מעיינים במשובים שמורים ומורות כתבו בסוף השתלמויות, והדבר מלמד עד כמה ההשתלמויות משמעותיות ותורמות לפיתוח המקצועי, ולהתחדשות בהוראה.

אנו מעוניינים לקיים השתלמויות גם בבתי ספר יסודיים. במשך השנה יגיעו מדריכים ומרצים נוספים למפגשים עם צוות ההוראה. ההשתלמויות תעסוק בהקניית כלים דידיקטיים ומיומנויות בהוראת גמרא, משנה, הלכה, הגדרת הישגים מצופים, שאילת שאלות, חלופות בהערכה, העשרה תכנית ועוד.

רוב ההשתלמויות היו של 30 שעות (7-8 מפגשים בבית הספר, ועוד השתתפות בשני ימי עיון שמתקיימים במשך השנה), והיו גם השתלמויות חלקיות לפי יחידות הוראה: מפגש של 3 שעות, 6 שעות וכו'.

ההצעה היא שכל המורים והמורות המלמדים משנה, גמרא והלכה ויחידות תושבע"פ נוספות, יתכנסו מספר פעמים במשך השנה וישתלמו בהוראת תושבע"פ במסגרת ההשתלמות הבית ספרית המתקיימת ברוב ככל מוסדות הלימוד. מורה מבין צוות בית הספר, יובילו תוביל את המפגשים הללו בתוך הצוות.

אנו נתאם עם המורה המובילה את התאריך והזמן במשך השנה בהם יהיה ניתן לקיים מפגש זה, ואת תוכן ההשתלמות. המבוקש הוא שצוות תושבע"פ יתרגל עצמו לתפקד בבית הספר כקהילה לומדת, ומעשירה זה את זה. אפשר להתייעץ ולבנות יחד את ההשתלמות המתאימה לכל בית ספר. מגוון האפשרויות הוא נרחב.

ב. קהילות מורים \ מורות

אפשרות נוספת היא הקמת קהילת מורים \ מורות. מדובר על קבוצת רמי"ם, מורים ומורות מכמה בתי ספר קרובים שמתכנסים ללימוד ועשייה משותפת, אחת למספר שבועות. הלמידה היא בעלת אופי סדנאי – בית מדרשי, והנושאים דומים להשתלמות רגילה. קהילת המורים מתלבטת ביחד בשאלות הקשורות להוראת תושבע"פ, מפרנסים זה את זה בחומרי לימוד ובתוצרים, ולומדים זה מזה. המבוקש הוא שבכל מחוז תהיה לפחות קהילה אחת, שתשמש מודל לחיקוי ולימוד לאחרים.

ג. השתלמויות מקוונות

רצ"ב רשימה של השתלמויות מקוונות במגוון נושאים וטובי המרצים. ההשתלמויות יפתחו לאחר חגי תשרי. מספר המשתתפים מוגבל, ועל כן מומלץ להירשם מיד כשהן נפתחות להרשמה.

לפרטים נוספים על ההשתלמויות

בתי ספר שמעוניינים לקיים במהלך שנה"ל תשפ"ב השתלמות בית ספרית בתושבע"פ – משנה, גמרא, הלכה, של 30 ש', או השתלמות חלקית במסגרת ההשתלמות הבית ספרית, מתבקשים לפנות למדריך המחוזי או לרב מנחם קליין, רכז ההשתלמויות. 0546344931

menachem3318@gmail.com

יישר כח גדול לכל הנושאים בעול ובהוראת תושבע"פ.

שנת לימודים מוצלחת ושנזכה להמשיך ולהגדיל תורה ולהאדירה

הרב יהודה זולדן
מפמ"ר על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הרב דוד עצמון
מפקח ארצי להוראת תלמוד ותושבע"פ

העתקים:

הגב' שושנה נגר, מ"מ ראש המינהל לחה"ד
הגב' אתי אור לב, ס/ראש המינהל לחה"ד
הרב יובל אוליבסטון, ראש אגף א' מורשת במזה"פ
ר' בעז קולמבוס, מפ"א ע"ס
הנהלה מורחבת
מדריכי תושבע"פ